

29. maj 2013
Puljesekretæren

Referat for landsmøde i
Dragtpuljen
20. marts 2013

Kære alle.

Tusind tak til værterne på Køge Museum og indlægsholderne for et godt landsmøde.

Inge Christiansen bød os velkommen og gav et oplæg om forarbejdet til udstillingen "Konfirmationens historie". Køge Museum arbejder med tøj til livets højtider og var kommet til konfirmation. Museets samling rummede kun fire konfirmationskjoler, så Inge skulle starte fra bunden i sin undersøgelse via arkivalisk materiale samt en spørgeskemaundersøgelse. Viden om projektet blev spredt gennem lokalaviser, museets hjemmeside samt museets "ambassadører". Desuden indsamlede museet digitale billeder. Målet var at få hvert ti-år i 1900-tallet dækket. I starten kom der ingen svar fra drenge, så der måtte en ekstra indsats til. Desuden var der ikke tid til en stor interviewundersøgelse. Inge havde 55 informanter og med deres familier m.fl. var i alt 120 personer involveret i undersøgelsen. Inge fik indsigt i Dansk Folkemindesamlings spørgeskemaundersøgelse fra 2005 – desuden anvendte hun lovstof, kirkebøger, folketællinger, erindringslitteratur, kataloger fra Daells Varehus samt Nordisk Mønstertidende. Herefter gav Inge en grundig gennemgang af konfirmationens historie i Danmark og i dagens anledning var der en særpris for Inge nye bog om samme emne. Læs mere her:
<http://www.koegemuseum.dk/det-sker/ny-bogudgivelse/>

Bagefter viste Inge rundt i udstillingen, hvor hun blandt havde haft det held at indlåne to privatejede malerier af Brendekilde.

Herefter blev der holdt temamøde om konfirmation og konfirmationstøj.

Kirsten Rykind-Eriksen: "Et stykke af mit liv" – Konfirmation i 1900-tallet. Kirsten fortalte om en undersøgelse om konfirmation i 1999 foretaget i regi af Egnsmuseet i Egtved og i samarbejde med Dansk Folkemindesamling (Kirsten har skrevet en artikel om projektet til tidsskriftet Folk & Kultur 2002). På dette tidspunkt blev der indsamlet materiale til Else-Marie Kofods ph.d., der udkom i 2008 under titlen: *Traditionen tro. Hverdag og fest igennem 200 år*. 492 s. Syddansk Universitetsforlag.

2006/23

A 2425

KONFIRMATION

EN FEST MELLEM BARNDOM OG UNGDOM

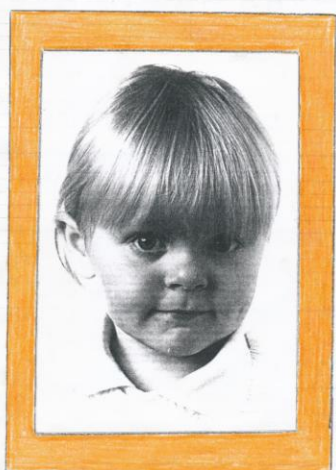
Spørgeliste

udarbejdet af
 Dansk Folkemindesamling
 Egnsmuseet i Egtved Kommune
 Vejle Byhistoriske Arkiv
 Vejle Museum

Spørgelisten blev uddelt i syv skoler i Gammel Egtved Kommune, desuden blev der opført et spil med Brorson på visitats i skolestuen på Egnsmuseet og fire 7. klasser deltog i et projekt, hvor de udarbejdede små hæfter om deres egen konfirmation fra hver elev. Desuden arrangerede museet en udstilling, hvortil blev indlånt ældre ting. Desuden dokumenterede Kirsten en konfirmationsmesse i Egtved Forsamlingshus i 2000.

ET STYKKE AF MIT LIV.

A 2425

KONFIRMATION 2000

Egtved har igen i år et godt TILBUD til dig og dine forældre...

Onsdag den 9. februar 2000

kl. 19.30-22.00 KONFIRMANDAFTEN

i Egtved Forsamlingshus

Kom og find **INSPIRATION** til konfirmationsforberedelserne.

**FRISURER • MAKEUP • FESTTØJ OG SKO • BLOMSTER
 BORDPYNT • GAVEIDEER • MAD OG VIN • SMYKKER**

Billetter: 50,- kr. kan købes hos SuperBrusen

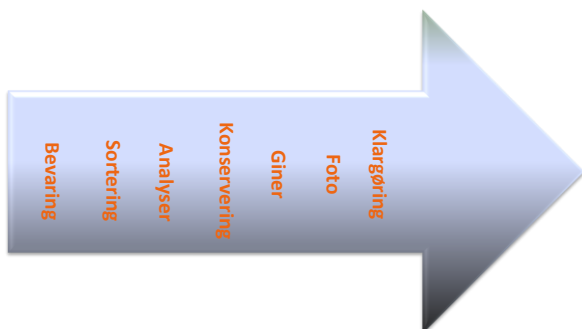

Camilla Bastholm, Bevaringscenter Øst: "Regenerering af gulnede tekstilfibre i hvide konfirmationskjoler". Camilla fortalte om arbejdet med at klargøre konfirmationstøjet til udstillingen på Køge Museum.

BEVARINGS-
CENTER
ØST

Processer BCØ har udført

2

Mange forskellige arbejdsprocesser blev varetaget af bevaringscentret og Camilla fortalte specielt om arbejdet med at regenerere gulnede tekstiler især tekstiler af cellulose.

BEVARINGS-
CENTER
ØST

Flere eksempler på gulnede tekstiler

BEVARINGS-
CENTER
ØST

Før/efter foto af stærkt gulnet kjole

21

Maj Ringgaard fra Nationalmuseet har skrevet kandidatopgave om denne proces, der hedder borhydridblegning, og som er mere skånsom mod tekstilerne end vanlige blegemidler, hvor tekstilerne mister vægt ved processen. Processen skal udføres i stinkskab, da den udvikler giftige dampe.

Princippet for reducerende blegning

Hvis man ved hjælp af et reduktionsmiddel kan føre celluløsens oxiderede carbonylgrupper tilbage til deres oprindelige form kan man ikke kun ændre tekstilets farve fra gullig til hvid – men også styre tekstilet. De mest anvendte af konservatorer er:

Natriumborhydrid NaBH_4

Kaliumborhydrid KBH_4

Når stoffet opløses i vand deles det i den positive ion Na^+ eller K^+ og den negative borhydridion BH_4^- , der virker reducerende:

Carbonylgrupperne tilbagedannes til celluløsens hydroxylgrupper.

Tove Engelhardt Mathiassen holdt indlæg om "Emilies konfirmationskjole." Den Gamle By har i samlingerne en hvid konfirmationskjole fra 1847.

Den forældreløse Emilie Michelsen blev konfirmeret i Aarhus Domkirke i denne moderigtige, nyrokoko kjole, som vakte opsigt i Aarhus, fordi "det dengang ikke var meget brugt at Konfirmander 'stod i Hvidt'," som der står på registreringskortet. Tove udfoldede historien om kjolen og Emilie.

Bagefter besøgte vi loftet i Køge Museums hovedbygning, hvor en ny dragtudstilling skal være, og **Inge Christiansen** fortalte om planerne. Køge Museum ombygger efter påsken 2013 og genåbner efter 1½ år. Historikken er, at museets i 1930'erne indrettede en udstilling af dragt & tekstil samt legetøj på loftet af denne fredede 1600tals købmandsgård. Marie Christoffersen, hvis optegnelser Inge også anvender i sin bog om konfirmation, var involveret i denne første dragtudstilling. I 1970'erne blev udstillingen gennemgået af Gerd Neubert, som også tilføjede nogle dragter; men som helhed blev 1930'er-udstillingen bevaret. Planerne er nu, at dragt &

tekstil skal have bedre plads. De bygningsdele, der blev tilføjet i 1930'erne og fungerede som et rum i loftsrummet, fjernes og i stedet stilles mindre, fritstående montrere ind i det åbnede loftsrum. Montre af samme type som deltagerne så i konfirmationsudstillingen. Den nye udstilling skal opbygges i temaer og det er målet både at fortælle en generel historie på en underholdende måde og at have gode genstande, som særligt interesserede gerne vil se.

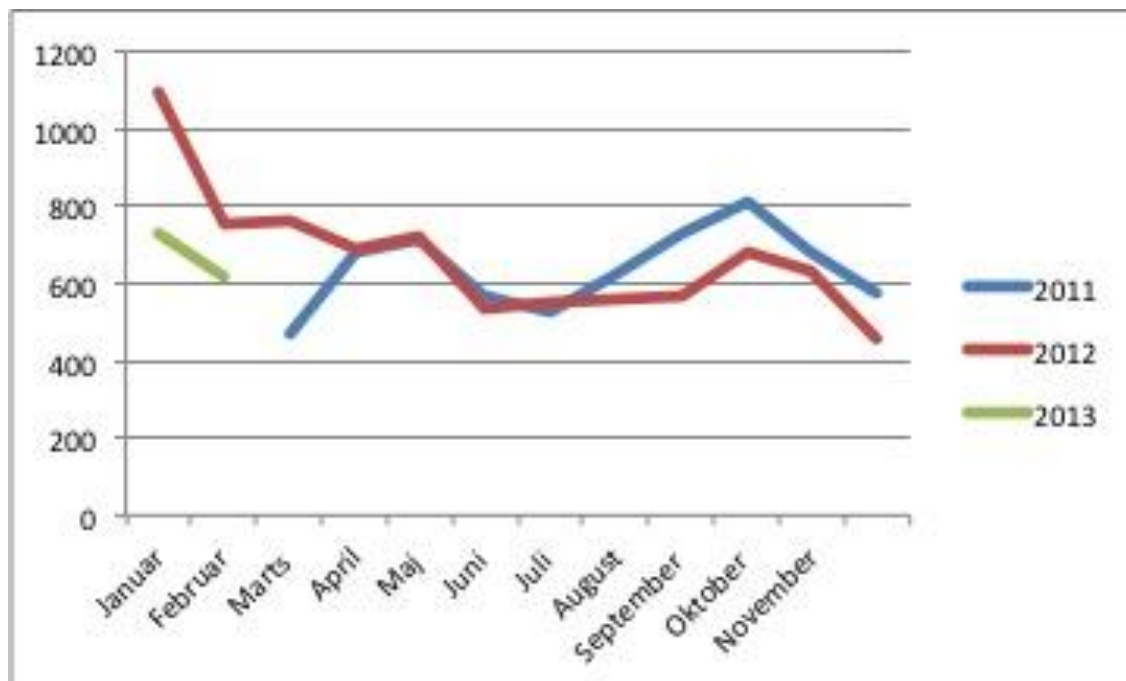
Landsmøde:

1. Dragtpuljens fremtid og nyt fra sekretariatet.

Tove indledte punktet med en kort opridsning af dragtpuljens historik fra oprettelsen i midten af 1980'erne til i dag. Efter en debat, hvor der var enighed om fortsat at styre efter et højt fagligt niveau i dragtpuljens arbejde, blev der nedsat en arbejdsgruppe, som skal forberede det kommende landsmøde. Gruppen består af den nuværende puljeseekretær, to repræsentanter for museerne, nemlig Inge Christiansen, Køge Museum, og Vivi Lena Andersen, Københavns Museum, en repræsentant for universiteterne, nemlig Julie Størup, Aarhus Universitet, og endelig en repræsentant for håndarbejdsseminariene/Danmarks Pædagogiske Universitetsskole ved AU, nemlig Marie Mønster Døllner. Mødet bliver et temamøde om dragtpuljens fremtid og holdes som to-dagsmøde i Den Gamle By. [Ref.: Datoerne er senere fastlagt til 18.-19. september 2013].

2. Ganske kort nyt fra arbejdsgrupperne:

- Arbejdsgruppen for www.dragt.dk og nyhedsbrevet ved Marie Mønster Døllner. Marie havde været inde i målsætningerne for dragt.dk, da hjemmesiden blev oprettet og set på den videreudvikling, der er sket med sitet. Dette slide viser besøgstallet, som er 6-700 besøg pr. måned. Hvert besøg varer i gennemsnit 1 minut og 40 sekunder. Nyhedsbrevet er tænkt som en afløser for rundsendte mails. Savner nogen af medlemmer noget, må de melde ind.

- Textilnet.dk ved Birka Ringbøl Bitsch og Tove Engelhardt Mathiassen. Birka, som er projektansat på tekstilnet.dk, fortalte om den databaseløsning, der siden oktober 2012 har været brugt. Den oprindelige løsning TermPlus blev ikke opdateret, og derfor indhentede puljen om to tilbud og valgte en løsning, der bygger på MediaWiki. Den er velfungerende og opdateres og er i et format, som kendes af de fleste via Wikipedia. Tove fortalte, at projektet i øjeblikket står for at scanne de cirka 2000 lysbilleder, som Ingeborg Cock-Clausen optog i 1980'erne til sin bog Tekstilprøver. Flere af dem indeholder på samme tid et billede af en stofprøve med datering og term, så de er oplagte til at illustrere tekstilnet.dk

- Dragtjournalen ved Kirsten Rykind-Eriksen. Kirsten fortalte, at Dragtjournalen 9 er blevet et temanummer om sko og at arbejdet går godt fremad. Hun efterlyste et godt emne for Dragtjournalen 10 og forslaget skind & pels blev valgt. Ulla Mannering arbejder med dette emne og Lise Skov har også publiceret en del om især pels.

- Arbejdsgruppen vedr. Regin ved Tove Engelhardt Mathiassen. Tove spurgte medlemmerne, og der stadig er interesse for at lægge undergrupperne til Regin på dragt.dk. Enighed om at det er der.

Dragthilsner
Tove

Deltagerliste ved dragtpuljens landsmøde
På Køge Museum
20. marts 2013

Anna Sparr, Frederiksborg Slot
Anna-Margrethe Jonsson, Helsingør
Annet Laursen Skjelsager, Farum
Bettina Olsen, Køge Museum
Birka Ringbøl Bitsch, Den Gamle By, projektansat på textilnet.dk
Bodil Wieth-Knudsen, København
Camilla Bastholm, Bevaringscenter Øst
Esther Grølsted, Nationalmuseet
Eva Möller, Lund, Sverige
Helena Bergier, Kvindemuseet i Danmark
Inge Christiansen, Køge Museum
Inge Marie Hansen, Museum Lolland-Falster
Inge Sølling, Ishøj
Inge-Margrethe Düring-Davidsen, Gilleleje
Julie Størup, Aarhus Universitet
Kirsten Emiland, Holbæk
Kirsten Rykind-Eriksen, Randbøldal
Kirsten Schmidt, Rudersdal Museum
Kirsten Toftegaard, Designmuseum Danmark
Lis Slottved, Aabenraa
Lisbeth Green, Horsens
Lone Nielsen, Køge Museum
Marie Mønster Døllner, København (Arbejdsgruppe for dragt.dk)
Merete Klitgaard Andersen, Museum Lolland-Falster
Naomi Pinholt, Køge Museum
Stella Steengaard, Præstø
Stine Nordahn Frederiksen, Københavns Museum
Susanne Klose
Ulla Dalsgaard Olsen, Kvindemuseet i Danmark
Vivi Lena Andersen, Københavns Museum

Tove Engelhardt Mathiassen, Den Gamle By, puljeseekretær